

होती. वाळलेला पालापाचोळा त्यांच्या येण्या-जाण्याची चाहूल द्यायचा. दुसऱ्या बुरुजापासून एका तटबंदीनं तळ्याच्या बाजूनं गोलाकार धारण केलेला. त्यावरून एक पायवाट पाण्याच्या दिशेनं खाली उतरलेली दिसली. आम्ही जास्त वेळ विचार केलाच नाही. पटकन त्या पायवाटेवरून खालच्या दिशेनं सरकलो.

आम्ही तळ्याच्या पाण्यालगत पोहोचलो. तिथं पायवाट पाण्यात एकजीव झालेली. पुन्हा एकदा तळ्याच्या काठा-काठानं पायवाट तयार केली. मोकळ्या जागेत आलो होतो.

(उत्तरार्थ पुढील अंकात)

आपल्या माहितीला उजाळा : भाग ८

महाराष्ट्र पक्षीमित्रसंघाच्या त्रैमासिकेचे प्रयोजन केवळ पक्षी निरीक्षण व ओळख या पर्यंतच मर्यादित राहत नाही. त्या संलग्नीत ज्ञान भांडाराची उजळणी करून घेण्यासाठी आपल्या माहितीला उजाळा हे सदर वाचकांच्या पुढ्यात ठेवत आहे. प्रत्येक अंकामध्ये दहा प्रश्नांचा संच दिला जाईल. वाचकांना त्याची उत्तरे शोधून

आपल्याकडे असणाऱ्या माहितीला उजाळा द्यायचा आहे. प्रत्येक प्रश्नासोबत पुरविलेला सुगावा संपूर्ण क्रियाकलापास रंजक बनवेल, अशी अपेक्षा आहे. वाचकांनी आपली उत्तरे अंकामध्ये इतरत्र दिलेल्या उत्तरासोबत पडताळून पाहू शकतात. या सदराबद्दल प्रश्न, चर्चा किंवा सूचनांचे स्वागत आहे.

क्र.	प्रश्न	थोडी मदत
१.	महाराष्ट्र पक्षीमित्र संघटनेच्या बोधचिन्हावरहा पक्षी आहे.	भारतात सर्वत्र आढळणारा पक्षी.
२.	‘किंगफिशर’ हेया संस्थेचे नियतकालिक आहे. या देशातून प्रकाशित होते.
३.	क्रिकेटमधील फळीवर, एका विशिष्ट निर्मात्याकडून या पक्ष्यांचे चित्र दिसते.	खंड्याच्या कुळातील पक्षी..... या देशात आढळतो.
४.	शीतपेय व सोडाची एक व्यावसायिक संस्था	या पेयाच्या छोट्या धीवराचे चित्र दिसते.
५.	जगभरातल्या खंड्या प्रजातींची माहिती देणारा इंग्रजी ग्रंथ Kingfisher of the World यांनी लिहिला.	१९९५ सालचे हे पुस्तक पक्षी अभ्यासकात लोकप्रिय आहे.
६.	भारतात किंगफिशरच्या एकूणजाती आढळतात.	यांच्या रंगरूपामुळे सर्वांना आवडतात.
७.	गटातील वेगळा पक्षी ओळखा - तिबोटी धीवर पांढऱ्या छातीचा धीवर कवड्या धीवर कंठेरी धीवर	हा कृष्णधवल रंगाचा आहे.
८.	पश्चिम बंगालचा राज्यपक्षी कोणता?	मासे हे या पक्ष्याचे मुख्य अन्न.
९.	जंगलातला सर्वात मोठा किंगफिशर कुठे आढळतो?	सुमारे ५० सेंटीमीटर उंच असतो.
१०.	शबल खंड्याचं विश्व या मराठी हे पुस्तकाचे लेखक कोण?	पुस्तक २०१६ साली प्रकाशित झाले.

पहिल्या क्रमांकावर चिमणी

इंग्लंडमधील नागरिकांनी आठ दिवसांपर्यंत अर्धा तास आपल्या आवारात येणाऱ्या पक्ष्यांची नोंद जानेवारी महिन्यात करावी, असे आवाहन करण्यात आले होते. ५४०००० नागरिकांनी घेतलेल्या नोंदीचे संकलन करण्यात आले तेव्हा घर चिमणी पहिल्या क्रमांकाने नोंदली गेली. गेली २० वर्षे ती पहिल्या क्रमांकावर आहे. १९६० साली ती दिसेनाशी झाली होती. आता ती विक्रम करते आहे. गेली तीन वर्षे निळा हिट पक्षी दुसऱ्या क्रमांकावर आहे. तिसऱ्या क्रमांकावर आढळणारी मैना; पर गेल्या वर्षीपेक्षा तिची संख्या घटलेली आहे. एवढ्याशा इंग्लंडमध्ये ५ लाखांहून अधिक नागरिकांनी सर्वेक्षणात भाग घेतला, हे विशेष आहे.

विदर्भातील सारस क्रांच

सारस क्रांच पक्ष्याच्या संवर्धनासाठी मध्य प्रदेश सरकारने गांधीयाने उपाययोजना केल्यामुळे बालाघाट जिल्ह्यात त्यांची संख्या ५० वर गेली आहे. तिथून हे पक्षी गोंदिया आणि भंडारा जिल्ह्यामध्ये येत असल्याने महाराष्ट्रातील त्यांची संख्या वाढल्याचा अंदाज आहे.

(महाराष्ट्र संरक्षित क्षेत्र वार्तापत्र)

माळढोक पक्ष्याचे चंद्रपुरात दर्शन

चंद्रपूर जिल्ह्यात माळढोक पक्षी दिसून आल्यामुळे त्याचे अस्तित्व राज्यात शिल्लक असल्याची खात्री झाली आहे.

(महाराष्ट्र संरक्षित क्षेत्र वार्तापत्र)

माहितीचा उजाळा उत्तरे

१. पांढऱ्या छातीचा धीवर
२. हॅमशीयर ऑरनिथॉलॉजीकल सोसायटी, हॅमशीयर.
३. कोकाबुरा
४. किंगफिशर
५. लेसी नोवल्स
६. बारा
७. कवड्या धीवर
८. पांढऱ्या छातीचा धीवर
९. आफ्रिकेत
१०. अतुल धामणकर

पक्षिमित्र अंकासाठी आपले पक्षिविषयक लेख, साहित्य

संपादक श्री. दिगंबर गाडगीळ dgadgil09@gmail.com आणि
सहाय्यक संपादक श्री. किरण मोरे kiranmorey1983@gmail.com

यांच्या दोन्ही ईमेलवर पाठवावेत

Book Post

प्रती,

प्रेषक :

महाराष्ट्र पक्षिमित्र

६३, अरण्यार्पण समता कॉलनी,

कठोरा रोड, अमरावती.

४४४६०४

E-mail : pakshimitra@gmail.com

website : www.pakshimitra.org

Mob. +91 7030101981

पक्षिमित्र

संपादक : दिगंबर गाडगीळ

मूल्य ₹ ५/-

मासिकात व्यक्त केलेल्या विचारांशी

संपादक सहमत असतीलच असे नाही.

अक्षरजुळणी : गौरी एंटरप्राइजेस, नाशिक

मुद्रक : ज्ञानपथ प्रकाशन